sreda, 18. september 2019

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2019)0016

Izstop Združenega kraljestva iz EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. septembra 2019 o stanju glede izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije (2019/2817(RSP))

(2021/C 171/01)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z dne 7. decembra 2000 (v nadaljnjem besedilu: „Listina“), ki je bila razglašena 12. decembra 2007 v Strasbourgu in je decembra 2009 začela veljati skupaj z Lizbonsko pogodbo,

— ob upoštevanju uradnega obvestila, ki ga je predsednica vlade Združenega kraljestva v skladu s členom 50(2) Pogodbe o Evropski uniji 29. marca 2017 poslala Evropskemu svetu,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 5. aprila 2017 o pogajanjih z Združenim kraljestvom po uradnem obvestilu, da namerava izstopiti iz Evropske unije ([1]), z dne 3. oktobra 2017 o stanju pogajanj z Združenim kraljestvom ([2]), z dne 13. decembra 2017 o stanju pogajanj z Združenim kraljestvom ([3]) in z dne 14. marca 2018 o smernicah za okvir prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom ([4]),

— ob upoštevanju smernic Evropskega sveta (člen 50) z dne 29. aprila 2017, sprejetih po prejemu uradnega obvestila Združenega kraljestva v skladu s členom 50 PEU, in Priloge k Sklepu Sveta z dne 22. maja 2017, ki določa pogajalske smernice za sklenitev sporazuma z Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije,

— ob upoštevanju smernic Evropskega sveta (člen 50) z dne 15. decembra 2017 in Priloge k Sklepu Sveta z dne 29. januarja 2018, ki dopolnjuje Sklep Sveta z dne 22. maja 2017 o pooblastilu za začetek pogajanj z Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske o sporazumu o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije,

([1]) UL C 298, 23.8.2018, str. 24.
([2]) UL C 346, 27.9.2018, str. 2.
([3]) UL C 369, 11.10.2018, str. 32.
([4]) UL C 162, 10.5.2019, str. 40.

— ob upoštevanju skupnega poročila pogajalcev Evropske unije in vlade Združenega kraljestva z dne 8. decembra 2017 o napredku v prvi fazi pogajanj v skladu s členom 50 PEU o urejenem izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije,

— ob upoštevanju Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki ga je Evropski svet potrdil 25. novembra 2018 (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu), in izjav, vključenih v zapisnik zasedanja Evropskega sveta z istega dne,

— ob upoštevanju Politične izjave o okviru prihodnjih odnosov med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, ki jo je 25. novembra 2018 odobril Evropski svet (v nadaljnjem besedilu: politična izjava),

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta (člen 50) z dne 13. decembra 2018,

— ob upoštevanju skupne izjave, ki dopolnjuje politično izjavo in instrument, ki ureja sporazum o izstopu, z dne 11. marca 2019,

— ob upoštevanju Sklepa Evropskega sveta (EU) 2019/476, sprejetega v dogovoru z Združenim kraljestvom, z dne 22. marca 2019 o podaljšanju obdobja na podlagi člena 50(3) PEU ([1]),

— ob upoštevanju Sklepa Evropskega sveta (EU) 2019/584, sprejetega v dogovoru z Združenim kraljestvom, z dne 11. aprila 2019 o podaljšanju obdobja na podlagi člena 50(3) PEU ([2]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU) 2019/642 z dne 13. aprila 2019 ([3]) o spremembi Sklepa Sveta (EU) 2019/274 z dne 11. januarja 2019, v skladu s katerim se podpis sporazuma o izstopu v imenu Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo odobri pod pogojem, da je bil ta sporazum sklenjen,

— ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,

A. ker je brexit brezprimeren in obžalovanja vreden dogodek, njegove negativne posledice pa bi ublažil urejen izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije (EU);

B. ker bosta Združeno kraljestvo in EU ostala bližnja soseda ter bosta še naprej imela številne skupne interese; ker je okvir za to tesno povezavo vzpostavljen v politični izjavi, ki omogoča zaščito in spodbujanje teh skupnih interesov, tudi z novimi trgovinskimi odnosi;

C. ker Evropski parlament predstavlja vse državljane EU in si bo skozi ves postopek izstopa Združenega kraljestva prizadeval za zaščito njihovih interesov;

D. ker v Združenem kraljestvu živi približno 3,2 milijona državljanov iz drugih 27 držav članic (EU-27), v teh državah pa živi 1,2 milijona državljanov Združenega kraljestva; ker so se ti državljani preselili v drugo državo članico na podlagi pravic, določenih v pravu Unije, pri čemer so se zanašali na to, da jim te pravice pripadajo vse življenje;

E. ker je na Severnem Irskem 1,8 milijona državljanov, ki so na podlagi velikonočnega sporazuma upravičeni do irskega državljanstva, s tem pa tudi do državljanstva EU in uživanja pravic, ki iz njega izhajajo, v državi prebivališča;

F. ker sta EU in Združeno kraljestvo kot država članica, ki izstopa, dolžna zagotoviti celovit in vzajemen pristop k zaščiti pravic državljanov EU, ki živijo v Združenem kraljestvu, in državljanov Združenega kraljestva, ki živijo v EU-27;

([1]) UL L 80 I, 22.3.2019, str. 1.
([2]) UL L 101, 11.4.2019, str. 1.
([3]) UL L 110 I, 25.4.2019, str. 1.

sreda, 18. september 2019

G. ker nedavne izjave vlade Združenega kraljestva v prid izvajanju politike razlik v zakonodaji med EU in Združenim kraljestvom vzbujajo dvom o tem, kako tesni bi prihodnji gospodarski odnosi med njima sploh lahko bili;

H. ker izstop Združenega kraljestva iz EU nikakor ne sme ogroziti mirovnega procesa na Severnem Irskem niti škoditi irskemu gospodarstvu, do česar pa bi prišlo, če bi se meja med Severno Irsko in Irsko utrjevala, ravno to pa naj bi varovalni mehanizem, dogovorjen med Združenim kraljestvom in EU v sporazumu o izstopu, preprečil;

I. ker velikonočni sporazum priznava, da je „vsaka izbira, ki jo svobodno sprejme večina prebivalcev Severne Irske glede njenega statusa, legitimna“;

J. ker vlada Združenega kraljestva vztraja, da je treba varovalni mehanizem umakniti iz sporazuma o izstopu, vendar doslej ni predlagala pravno uresničljivih alternativnih možnosti;

K. ker se zdi, da je glavna prednostna naloga vlade Združenega kraljestva priprava na izstop brez dogovora in da nekateri člani njegove vlade menijo, da bi bil izstop brez dogovora najboljši rezultat procesa izstopa Združenega kraljestva iz EU;

L. ker je predsednik vlade Združenega kraljestva izjavil, da bi izstop brez dogovora pomenil neuspešno državništvo;

M. ker je Združeno kraljestvo vztrajalo pri skupnem instrumentu, ki ureja sporazum o izstopu, in je bil ta instrument 11. marca 2019 tudi sprejet, v njem pa je določeno, da je pogoj za skupno delo v zvezi z alternativnimi ureditvami ratifikacija sporazuma o izstopu;

N. ker bi izstop Združenega kraljestva iz EU brez dogovora zelo škodil gospodarstvu na obeh straneh, čeprav uradni podatki in poročila vlade Združenega kraljestva kažejo, da bi Združeno kraljestvo in njegova čezmorska ozemlja utrpela nesorazmerno večjo gospodarsko škodo kot EU;

O. ker je enotnost institucij EU in EU-27 še vedno ključnega pomena in jo je treba ohraniti;

Sporazum o izstopu in politična izjava

1. meni, da je za Združeno kraljestvo, pa tudi za Evropsko unijo, zelo pomembno, da se razideta urejeno;

2. je še vedno prepričan, da je sporazum o izstopu, ki omogoča urejen izstop države iz EU, pravičen in uravnotežen ter upošteva omejitve, od katerih Združeno kraljestvo ne odstopa, in načela EU;

3. želi izpostaviti pozitivne plati tega sporazuma, in sicer zagotavlja pravno varnost vsem, na katere bo izstop Združenega kraljestva iz EU vplival, in:

— v največji možni meri varuje pravice državljanov EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, in britanskih državljanov, ki prebivajo v EU, ter ščiti njihove življenjske odločitve,

— vsebuje varovalo za mejo med Irsko in Severno Irsko, ki bo obvarovalo velikonočni sporazum in severnoirski mirovni proces, če se v okviru prihodnjega sporazuma ali drugih operativnih ureditev ne bi mogli dogovoriti o rešitvi, poleg tega bo preprečilo vzpostavitev strogo nadzorovane meje in bo podpora sodelovanju med severnim in južnim delom ter gospodarstvu celega otoka ter bo zagotovilo celovitost notranjega trga EU,

— določa enoten finančni dogovor z Združenim kraljestvom, kjer so zajete vse pravne obveznosti, ki izhajajo iz neplačanih obveznosti, in opredeljuje zunajbilančne postavke, pogojne obveznosti in druge finančne stroške, ki bodo neposredna posledica izstopa Združenega kraljestva,

— vključuje prehodno obdobje do 31. decembra 2020, ki ga je zahtevalo Združeno kraljestvo in ki ga je mogoče enkrat podaljšati za največ dve leti, da bi zagotovili pravno varnost in neprekinjeno delovanje ter pridobili čas za pogajanja o prihodnjim odnosih med EU in Združenim kraljestvom,

— obravnava druga vprašanja ločitve, kar bo omogočilo urejen izstop države iz EU,

— vsebuje določbe o upravljanju, ki zagotavljajo vlogo Sodišča Evropske unije pri morebitni razlagi sporazuma o izstopu;

4. dodaja, da ima in bo imela vsaka vlada Združenega kraljestva ne glede na sestavo v osnovi na voljo enake možnosti v zvezi z mejo med Irsko in Severno Irsko; želi spomniti, da je vlada Združenega kraljestva zavrnila prvi predlog EU o varovalu samo za Severno Irsko in je pozneje zaprosila, naj se preoblikuje v sedanjo obliko v sporazumu o izstopu; je pripravljen ponovno vključiti prvotno varovalo, ne bo pa odobril sporazuma o izstopu brez varovala;

5. je seznanjen, da varovalo podpira velika večina političnih strank, zastopanih v severnoirski skupščini, po najnovejših raziskavah pa ga podpira tudi večina državljanov na Severnem Irskem;

6. opozarja, da naj bi se varovalo uporabljajo le kot začasni ukrep v skrajni sili, in pozdravlja vse ukrepe, ki to pojasnjujejo; zlasti pozdravlja določilo v sporazumu, da si je treba prizadevati in vlagati v preučitev, kako bi lahko v prihodnje uporabili alternativne ureditve za to mejo, ki bi temeljile na novih tehnologijah, zato da bi preprečili vzpostavitev „trde“ meje na irskem otoku;

7. dodaja, da so alternativne ureditve sprejemljive le, če onemogočajo postavitev fizične infrastrukture na meji ali mejne preglede in kontrole, ščitijo gospodarstvo vsega otoka, varujejo velikonočni sporazum, vključno z ohranjanjem pogojev za nadaljnje sodelovanje med severnim in južnim delom ter zagotavljajo celovitost notranjega trga EU;

8. meni, da mora Združeno kraljestvo pisno predlagati alternativne ureditve, ki bodo popolnoma delujoče in bodo zajemale vse oblike nadzora, ki se izvajajo na zunanji meji EU, ter bodo skladne s 43. in 49. odstavkom skupnega poročila z dne 8. decembra 2017 ter v katerih bo mogoče upoštevati prihodnje regulativne razlike med Združenim kraljestvom in EU; obžaluje, da vlada Združenega kraljestva kljub izjavam nekaterih svojih predstavnikov o razpoložljivosti alternativnih ureditev doslej še ni sporočila pravno delujočih predlogov, s katerimi bi lahko nadomestili sedanje varovalo;

9. ugotavlja, da je politična izjava, ki določa okvir za prihodnje odnose med EU in Združenim kraljestvom, skladna z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2018 na to temo, v kateri je Parlament pozval k pridružitvenemu sporazumu, in s poglobljenimi mnenji njegovih odborov ter da odraža odločitev Združenega kraljestva o tem, kako obsežne in tesne odnose bo imelo z EU;

10. je pripravljen to izjavo preoblikovati v bolj formalen pravni dokument s ciljem, da se doseže dovolj tesen pridružitveni sporazum med EU in Združenim kraljestvom, da tudi brez izvedljivih alternativnih ureditev ne bo treba uporabiti varovala;

Brez dogovora

11. opozarja, da v skladu s členom 50 PEU 1. novembra 2019 za Združeno kraljestvo prenehata veljati ustanovni pogodbi, če ne bo dogovora ali če se ne podaljša rok iz člena 50(3) PEU;

12. poudarja, da bo za izstop Združenega kraljestva iz EU brez dogovora popolnoma odgovorna njegova vlada; še enkrat opozarja na posledice izstopa brez dogovora za mejo med Severno Irsko in Irsko, pa tudi za delovanje in izvajanje velikonočnega sporazuma;

sreda, 18. september 2019

13. je seznanjen z odločnim nasprotovanjem v britanskem parlamentu in na splošno proti odločitvi, da se njegovo delo prekine do 14. oktobra 2019, zaradi česar je izstop brez dogovora precej bolj verjeten;

14. obenem pozdravlja pripravljenost institucij EU in 27 držav članic EU na scenarij brez dogovora in načrte izrednih ukrepov, ki so jih sprejele; dodaja, da gre za enostranske in začasne ukrepe, ki so v interesu EU; poudarja tudi, da nimajo enakega učinka kot sporazum, ki bi omogočal urejen izstop, prav tako ne podvajajo koristi članstva v EU ali pogojev morebitnega prehodnega obdobja, določenega v sporazumu o izstopu; pozdravlja najnovejše predloge Komisije z dne 4. septembra 2019 in se zavezuje, da jih bo čim prej obravnaval, zlasti predloge v zvezi z zagotavljanjem finančne pomoči malim in srednjim podjetjem ter o čim manjših bremenih zaradi administrativnih postopkov;

15. ugotavlja, da brez sporazuma o izstopu ne more biti prehodnega obdobja, prav tako ni mogoče sklepati morebitnih mini dogovorov za omejitev motenj neurejenega izstopa Združenega kraljestva iz EU;

16. poudarja, da se lahko pogajanja med EU in Združenim kraljestvom po izstopu brez dogovora nadaljujejo le pod pogojem, da bo Združeno kraljestvo spoštovalo svoje obveznosti in zaveze v zvezi s pravicami državljanov, finančnimi poravnavami in celotnim velikonočnim sporazumom;

17. dodaja, da bo Združeno kraljestvu tudi v primeru izstopa brez dogovora še vedno nosilo finančne in druge obveznosti; potrjuje, da v tem primeru morebitnega sporazuma ali sporazumov med EU in Združenim kraljestvom ne bo odobril, dokler Združeno kraljestvo ne bo izpolnilo svojih zavez;

18. želi spomniti, da bodo morali prihodnji sporazumi med EU in Združenim kraljestvom (ko bodo izpolnjene obveznosti) vsebovati zaščitne ukrepe in določbe o enakih konkurenčnih pogojih, da se zavaruje notranji trg EU in podjetja EU ne bodo v slabšem konkurenčnem položaju; v zvezi s tem želi spomniti na pogoje, določene v resoluciji z dne 14. marca 2018, zlasti kar zadeva zagotavljanje visoke ravni varstva okolja, zaposlitev in potrošnikov; dodaja, da Evropski parlament morebitnega prostotrgovinskega sporazuma, pri katerem se ne bo upoštevala ta raven varstva, ne bo ratificiral;

19. poudarja, da je varovanje pravic in življenjskih odločitev državljanov EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, in britanskih državljanov, ki prebivajo v EU, vključno z zaposlitvenim statusom in socialnimi pravicami, še vedno njegova prednostna naloga in da si je treba z vsemi sredstvi prizadevati za to, da izstop Združenega kraljestva iz EU teh ljudi ne bo prizadel;

20. je zaskrbljen, ker Združeno kraljestvo izvaja program za ureditev statusa o prebivanju in veliko prosilcem (skoraj 42 % po najnovejši uradnih podatkih Združenega kraljestva) dodeli le tako imenovani status v pridobivanju; opozarja, da se je mogoče temu izogniti, če se Združeno kraljestvo določi za upravni postopek ugotovitvene narave, v katerem bodo dokazno breme izpodbijanja nosili pristojni organi; zato poziva Združeno kraljestvo, naj ponovno razmisli o svojem pristopu;

21. spodbuja Združeno kraljestvo in EU-27, naj sprejmeta ukrepe, s katerima bosta zagotovila pravno varnost državljanov EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, in britanskih državljanov, ki prebivajo v EU; ponavlja, da bi morala EU-27 dosledno in velikodušno varovati pravice britanskih državljanov, ki prebivajo v državah članicah;

22. je zelo zaskrbljen zaradi najnovejših spornih napovedi notranjega ministrstva v zvezi s prostim gibanjem po 31. oktobrom 2019, saj so med državljani EU, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, po nepotrebnem povzročile negotovost, poleg tega lahko spodbudijo sovražnost do njih in negativno vplivajo na njihovo zmožnost uveljavljanja pravic;

23. želi spomniti, da mnogi britanski državljani odločno nasprotujejo temu, da bi izgubili pravice, ki jih imajo v skladu s členom 20 PDEU; predlaga, naj EU-27 preuči, kako bi lahko to ublažili v okviru primarne zakonodaje Unije ob sočasnem popolnem spoštovanju načela vzajemnosti, pravičnosti, simetrije in nediskriminacije;

Podaljšanje obdobja iz člena 50

24. je seznanjen, da je parlament Združenega kraljestva 9. septembra 2019 uvedel zakon, na podlagi katerega mora vlada prositi za podaljšanje roka, če do 19. oktobra 2019 ne doseže sporazuma z EU;

25. navaja, da bo podprl podaljšanje obdobja iz člena 50, če bodo obstajali razlogi za to in bo smiselno (denimo, da ne pride do izstopa brez dogovora, da bo mogoče razpisati splošne volitve ali referendum, preklicati člen 50 ali odobriti sporazum o izstopu) ter če ne bo negativno vplivalo na delo in delovanje institucij EU;

26. opozarja, da o morebitni odobritvi ne bo glasoval, dokler parlament Združenega kraljestva ne potrdi sporazuma z EU;

27. je seznanjen z odločitvijo vlade Združenega kraljestva, da v teh okoliščinah ne imenuje kandidata za komisarja v naslednji Evropski komisiji in da od 1. septembra 2019 na nekatere sestanke ne pošilja več svojih predstavnikov; poudarja, da to ne bo vplivalo na zmožnost institucij EU za nemoteno delovanje, in ponovno potrjuje, da bodo, vsaj kar se njega tiče, poslanci Združenega kraljestva v Evropskem parlamentu še naprej njegovi poslanci z vsemi pravicami in dolžnostmi; opozarja, da za Združeno kraljestvo, dokler je država članica, veljajo pravice in obveznosti v skladu z ustanovnima pogodbama, vključno z načelom lojalnega sodelovanja;

o

o o

28. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Evropskemu svetu, Svetu Evropske unije, Komisiji, parlamentom držav članic in vladi Združenega kraljestva.